

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Líst izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtletno . . . K 6—
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (Inserate) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 293.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 24. decembra 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Nameni, načela, načini in sredstva nemške politike.

Namen nemške svetovne politike je: priboriti Nemčiji nadvlado v Evropi ter v ta namen zlomiti moč Britanije. Za to veliko nalogo se Nemčija smotreno pripravlja. Vse vodilne glave v Nemčiji, od cesarja do žurnalista in političnega agitatorja, so koncentrirale vsa svoja prizadevanja v to smer, eden dela drugemu v roko, zato se bliža z ogromnimi koraki trenotek, ko porečejo: gotovi smo, hajd na krvavi ples.

Oče moderne nemške taktike in politike je Clausewitz. Kdor prečita njegovo glavno delo o politiki in vojski, bo še le prav razumel nemško politiko v minulem stoletju in nje namene v bodočnosti. Njegov glavni nauk je, da »vojaška je del politike«. Za vse politične čine veljajo po Clausewitzu samo dve vprašanji: »Jeli za to ugoden čas?« in — »Smo li dovolj močni, da storimo to?« V čisto stratežičnem obziru se glasi Clausewitzev nauk: »Najboljša strategika je, da smo zelo močni na sploh, potem pa na odločilni točki«, ter »najjednostavnejše in najneizprosnejše stratežično pravilo je, držati svoje moči koncentrirane.« Ta pravila so sprejeli Bismarck in njegovi pomočniki. Ko je Bismarck postal 1862. l. pruski ministerski predsednik, je takoj prisilil pruski parlament, da je sprejel zakon o reorganizaciji armade. Moltke in Roon sta preustrojila vojsko in ko je bilo delo dovršeno, je Prusija 1864. napadla Dansko ter priklopila Schleswig-Holstein. Na tem ozemlju stoji Kiel, zdaj glavna nemška bojna luka na Baltičkem morju. Ko je bilo to gotovo, so se poprijeli Bismarck in njegovi pomočniki novega dela. Pripravljali so se na novo podjetje. Ko so bili gotovi, je Prusija napovedala Avstriji vojsko 1866. Posledica je bila, da je bila Avstrija vržena iz nemškega Bunda in Hohenzollerncem napravljena pot na cesarski prestol združene Nemčije, aneksija Hanoveranskega kraljestva, Nassauskega in Hessenskega. Bismarck je šel zopet na delo, v treh letih je bil gotov — potem je falsificiral znani telegram iz Emsa ter tako Francijo prisilil, da je napovedala vojsko 1870. l. Posledica je bila — popolna zmaga pripravljene Nemčije nad nepripravljenimi Francijo, aneksija Alzacije in Lorene ter proglasitev nemškega cesarstva pod Hohenzollernskimi vladarji.

Nemčija se do danes še ni odpovedala svoji stari taktiki. V nemškem cesarstvu se je industrija tako razvila, da lahko tekmuje z angleško in ameriškansko. Nemcem se pa zdi, da so jim za nadaljni razvoj neobhodno potrebni trgi, na katerih bodo oni absolutni gospodarji. Svet je že ves razdeljen, največje in najboljše kolonije ima Anglija, kar bi se se dalo kje v Afriki prisvojiti, ni vredno truda in bi nemški industriji ne pomagalo, ker bi ne mogla kupovati nje izdelkov. Kolonizirati torej ni kaj, zato so Nemci vrgli v svet frazo, »mirne« gospodarske penetracije. To izvajajo v Belgiji, na Nizozemskem in njega kolonijah na Balkanu itd. h kratu pa množe armado in mornarico, kajti: »Vojska je del politike« in ko bodo gotovi ter »dovolj močni, da to storijo«, vdarijo po onem, ki jim je na potu. In kdo je ta? Profesor Treitschke pravi: »Ako ima naše cesarstvo pogum odločno zasledovati neodvisno kolonialno politiko, je neizogibno, da trčijo naši interesi ob interese Anglije. Bilo je naravno in logično, da je nova srednjeevropska velesila morala obračunati z vsemi velesilami. Deli smo na čisto svoje račune z Avstro-Ogrsko, s Francijo in Rusijo. Zadnji obračun, obračun z Anglijo, bo bržkone najdaljši in najtežji.«

Za ta obračun se pa tudi dolgo in temeljito pripravljajo. Von der Goltz je pisal v Deutsche Rundschau: »Nemčija se mora pripraviti za to vojsko (z Anglijo) ako pride ter ne sme zgubljati časa.« — »usode Nemčije ne bodo določili govorci in večine temveč kri in železo.«

Toda čemu bi citiral. Hotel sem le z besedami največjih nemških avtoritet in z dogodki iz najbližje minulosti dokazati, da je Johnstons minole jeseni dobro opazoval in verno poročal o tem, kar je videl in slišal na Nemškem.

Zdaj še par besed o pripravah Nemčije za »zadnji obračun z Anglijo.«

Ta obračun se bode vršil na suhem in na morju. Nemška armada je najmočnejša na svetu ter dovolj močna, da vstrahuje združeno francosko in angleško, glavna skrb ve je torej voj. mornarici. Bojno brodovje množi Nemčija tako naglo, da bo v

nekoliko letih že tako močna kakor Anglija, imela bo pa pred Anglijo to prednost, da bo vsa nje bojna sila koncentrirana tam, kjer jo bode potrebovala t. l. v Severnem morju. Odločilna bitka med Anglijo in Nemčijo se bode bila na Severnem morju. Nemčija je zato napravila cesarju Viljemu kanal, ki veže Baltičsko s Severnim morjem ter ga tako poglobila, da služi lahko tudi največjim bojnim ladijam. Na to je prenesla glavno oporišče vojne mornarice v Wilhelmshafen na Severnem morju, obzidala od Anglije ji darovani otočič Helgoland z granitom, da ga ubrani pred razjedajočimi valovi ter ga tako utrdila, da je sedaj nepridobitna pomorska trdnjava in oporišče za torpedovke ter ga ponosno in nekdanji lastnici v posmeh imenuje severni Gibraltar. Utrdila je otok Borkum, ki ovladuje izliv reke Emze in Dolartski zaliv, poglobila in razširila luko v Emden, da služi lahko največjim bojnim ladijam, zgradila tu pribrežja za ukrcavanje vojaštva in doke za gradnjo in popravo bojnih ladij. S to novo luko se je približala Londonu na 320 morskih milj (približno 400 km), kar odvaga, kakor nemški strateži pravijo šest dreadnoughtov. Istotako je razširila in utrdila utrdbne pomorskih luk Bremerhafen in Cuxhaven na Severnem morju. Svojo »zaveznico« Nizozemsko je prisilila, da utrdi Emdenu nasproti ležečo luko Delfzyl ter razne točke na obalah Severnega morja. Te utrdbne so naperjene proti Angliji, kajti Nizozemsko je na celi voji meji proti Nemčiji nezavarovano ter je nemške čete brez odpora lahko poplavijo. Tudi Belgijo je Nemčija prisilila, da ji »radovoljno« pripravi pot za invazijo. Do letos niso bile nemške stratežične železnice še direktno zvezane z belgijskimi železnicami. Nemške železnice zadnja postaja je bila v Malmedy, od tod je bilo treba peš ali z vozom čez belgijsko mejo v Stavelot, odkoder vodi proga v Liege in Bruselj. Nemčija je Belgijo prisilila, da je končno privolila, da se sezida še ta košček železnice med Malmedy in Stavelotom in s tem ji je dana možnost, da v enem dnevu lahko vrže stotisoč mož iz Koblenca, Eisenborna in drugih obmejnih vojaških središč v Belgijo ter to neutralno državo okupira. Od tod (iz Belgije) bi napala in zasela severno Francijo ter bi na tak način dobila v svoje roke vse luke na Severnem morju in v Kanalu (Canal La Manche), s čemer bi bila Anglija že več nego na pol premagana, še predno bi se pravi dvoboj med obema začel. Navedel sem gola fakta, katera jasno kažejo s kako železno in neizprosno doslednostjo in neutrudljivo ter nepopustljivo vztrajnostjo se Nemčija pripravlja za »zadnji obračun«. Poleg tega pa vzdržuje v Franciji sistem špijonaže, ki jo stane, kakor piše Leonoir v svoji knjigi (v angl. prevodu The German Spy System in France) blizo 19 milijonov kron na leto. Nemci imajo svoje špijone povsod, v vseh industrijskih podjetjih, na vseh železnicah itd. Ti nemški špijoni so, to jim je dokazano, šuntali delavstvo in povzročili stavke na železnicah in vse najhujše in najbolj usodepolne nemire. Pred vojsko 1870. l. je bilo v Franciji 36 tisoč nemških vohunov. Pomislite koliko nemških vohunov še mora biti le na Angleškem — in koliko jih je v Avstriji! Takega »zaveznika«, ki dela s takimi sredstvi in na tak način mora biti Avstrija strah. Delo nemških vohunov v Avstriji je ložje, saj so tu na zavezniških tleh, kjer je vse z odprtimi rokami in z največjim zaupanjem sprejema.

Nemcem in klerikalcem je to zavezništvo dobro; nam ni in ne more nikdar biti. Mi le predobro vemo, da ko bo Anglija premagana, vrže Nemčija tudi pri nas masko z obraza in izvede brezobzirno svoj načrt — t. j. proglasi svojo vrhovno moč nad Avstro-Ogrsko, Balkanom in Turčijo ter nam bo diktirala zakone po svoji volji. Nas Jugoslovane čaka usoda Poljakov na Poznanjskem — avstrijski cesarji bi bili po voji politični moči na isti stopnji kakor recimo vojvoda v Hessen-Darmstadt. In vse to v zahvalo za našo zavezniško zvestobo. To niso strahovi, in izrodki razgrete in bujne domišljije, temveč logični zaključki iz dogodkov in dejstev, ki so vsakemu znana in o katerih istinitosti se lahko vsakdo prepriča. O tem bi morali slovanski politiki razmišljati ter se z vso odločnostjo v interesu Avstro-Ogrske in v interesu avstro-ogrskih Slovanov kar najodločnejše upreti proti sedanjemu kurzu naše vnanje politike. Bodo li imeli v to dovolj poguma, ali bodo iz »diplomatskih« in drugih obzirov še nadalje podpirali to nevarno igro?!

Politična kronika.

Proslava petdesetletnice češkega politika dr. Kramára. Praški občinski svet je imenoval povodom petdesetletnice češk. politika dr. Kramára le tega za častn. občana kraljeveda mesta Prage. Petdesetletnica dr. Kramára se bo s češke strani vporabila za to, da odpotuje 27. t. m. večja deputacija češk. poslancev na dr. Kramárove bivališče. Pri tej priliki se mu izroči tudi udanostna izjava, delo prof. Mysbeka. V prostorih »Češkega kluba« v parlamentu se postavi kip dr. Kramára. 5. januarja se bo dr. Kramárove petdesetletnica slavnostno in javno proslavila. Pri tej priliki se vrši svečanostni koncert, po koncertu pa slavnostna pojedina, h kateri bodo povabljene najodličnejše češke osebe.

Ogrski državni zbor je bil včeraj do dne 3. januarja odgojen. V sled tega ogrski državni zbor ni rešil niti trgovinske pogodbe med Avstrijo in Srbijo niti zakonske predloge o podaljšanju bančnega statuta. Koncem se je stavil poslanec Justh na ministrskega predsednika grofa Kuhen Hedervarya vprašanje, kakšen delovni program je sestavil za državni zbor. Ministerski predsednik grof Kuhen Hedervary je odgovoril, da se bo dne 3. januarja nadaljevala razprava o zakonski predlogi glede trgovinske pogodbe med Avstrijo in Srbijo, in ko bo ta debata končana, pride v razpravo zakonska predloga glede podaljšanja bančnega statuta. Justh se je s tem odgovorom zadovoljil.

Hrvaški sabor je izvolil za predsednika vladnega kandidata dr. Neumanna, člana takozvane osješke skupine v Tomašičevi stranki. Sabor je še izvolil posamezne odseke, na kar se je odgodil do 23. januarja.

V Macedoniji se pripravlja sporazum med Bolgari in Grki. Sporno vprašanje glede cerkev in cerkvene imovine se bode v zadovoljnost obeh strank rešilo. To je posledica sedanje politične konstelacije na Balkanu. Ker sta sklenili Turčija in Rumunija tajno vojno konvencijo, se sedaj zblížujeta Bolgarija in Grško.

K Vašičevi aferi. Obsodbo falzifikatorja Vašiča smo priobčili že včeraj. Jutranji »Slov. Narod« navaja nekatere podrobnosti. Tako je drž. pravnik Demič v svojem govoru povdarjal, da se sedaj v Srbiji množijo slučajji, kjer posamezni individui stopajo v službo drugih držav, da delujejo proti interesom Srbije. Zaradi tega je treba pri obsodbi vporabiti najstrožjo kazen. Sodelovanje Vašičevo pri ponarejevanju dokumentov je veleizdaja in zato naj se vporabi pri izreku kazni za veleizdajo doico čena, najstrožja kazen. Sodni dvor je v utemeljitvi obsodbe povdarjal, da so se izkazale navedbe Vašičeve glede njegovega občevarja z avstro-ogrskim poslanštvom za resnične in da je po izvedenici dokazano, da je bil Vašič v korespondenci s Swientochowskim; glede teh pisem so namreč izvedenci izrekli, da izhajajo iz njegove roke. Dunajski listi so začeli proti prof. Masaryku ljuto gonjo zaradi tega, ker se je udeležil obravnave proti Vašiču v Beogradu. Imenujejo ga naravnost zaupnika ponarejevalca dokumentov Vašiča. »Südslavische Korrespondenz«, ki je kakor znano, v zvezi z avstrijskim zunanjim ministrstvom, ve celo poročati, da je med avstrijsko kolonijo v Beogradu izbruhnilo radi prihoda prof. Masaryka v Beograd veliko razburjenje in da so včeraj celo nameravali avstrijski kolonisti protestirati proti navzočnosti prof. Masaryka. — »Südslav. Korresp.« pa ve dalje tudi poročati naslednjo vest: Ko se je v času veleizdajniškega procesa v Zagrebu nahajal ponarejalec Vašič ter se obrnil na avstrijsko zunanje ministrstvo, mu je to brzojavno odgovorilo, da naj takoj zapusti avstrijsko monarhijo, ker se ga bo sicer dalo s policijo iztirati čez mejo. Sicer je pa precej očitvidno, ker se ravno danes lancira iz »Ballhaus« vest, da je ponarejalec dokumentov Vašič ogrski državljani in da se povdarja, češ, da je tem grje od prof. Masaryka, da nastopa proti avstrijskemu državljanu.

Bivši bolgarski ministri pod obtožbo. Skupina 88 poslancev je predložila sobranju predlog, da naj se obtoži bivše bolgarske ministre Petkova, Petrova, Gudeva, Panajotova, Genadijeva, generala Savora in Šišmanova radi poneverjenja državnega denarja. Proti Šišmanovu se naj pravzaprav postopa samo radi nekega političnega pregreška. Po bolgarskem zakonu morajo obtoženi

ministri tri dni po obtožbi priti v sobranje in dati pojasnila glede dejstev, katerih so obtoženi. Šele potem sobranje nadalje sklepa.

Štajerske novice.

Prav vesele božične praznike želi vsem sotrudnikom, naročnikom in somišljenikom uredništvo in upravištvu »Nar. Dnevnika«.

Lichtscheues Gesindel. »Tagespost« imenuje ormoške Slovence, kateri nabirajo po mestu gradivo za zasebno ljudsko štetje in obenem opozarjajo nepoučene in sluzne ljudi, da se naj mirno vpišejo za Slovence, ker jim za to pod kaznijo ne sme nikdo škodovati, »lichtscheues Gesindel«. To je na eni strani lež dokaz dostojnosti ormoških Nemcev, na drugi strani pa prav velika nesramnost od tega graškega čifutskega lista, kateri je tako zelo razširjen v slovenskih rodbinah, društvih in gostilnah na Spodnjem Štajerskem. Zato damo vsem Slovencem, ki kaj drže na svojo čast, ven s tem listom iz hiš, gostiln in društev! Ali nimate toliko časti v sebi, da bi dostojno odgovorili na psovko: lightscheues Gesindel? Mi bomo itak imeli po Novem letu v »Slov. Nar.« popoinoma oskrbljeno za vse štajerske potrebe, zato ne rabimo prav nič židovskih listov iz Gradca!

Pesek v oči — ali Marckhl za razširjenje telefonskega omrežja na Sp. Štajerskem. Posl. Marckhl je po poročilih dunajskih listov bojda posredoval pri generalnem pošttem ravnatelju dr. Wagnerju pl. Jaureggju za razširjenje telefonskega omrežja na Sp. Štajerskem. Ta visoki gospod je reklame željnemu poslancu spodnještajerskih renegatov seveda obljubil, da bode njegove želje upošteval. Ali koliko je ta obljuba in koliko posredovanje g. Marckhla vredno, kaže najboljšo dejstvo, da je trgovski minister Weisskirchner sam izjavil, da se v proračunu za prihod. leto ne bode moglo prav ničesar ozirati na razširjenje telefonskih omrežij. Kajpada — na Dunaju in v sudetskih deželah so že telefonske zveze do vsake vasi in je telefonska zveza z ljubljanim rajhom naravnost vzorna; kedo bi mislil na zanemarjeni Spodnji Štajer, kjer se mora n. pr. iz Celja govoriti telefonično v bližnji Zagreb čez Gradec, Sombotelj in Veliko Kanižo na Ogerskem! To so veliki nedostaki, katerih pa ne misli vlada niti najmanj odpraviti — Marckhlovo posredovanje je le pesek v oči!

»Narodni« časnik »Straža« nadaljuje svojo neutemeljeno gonjo proti slovenski tiskarni v Celju. Odgovor na te napade bo dal občni zbor »Zveze slov. posojilnic« v Celju. Odgovorili bi pa tudi lahko mi z zelo utemeljenimi napadi na klerikalno posojilnico v Doberni, toda spominjamo se dobro dejstva, da take napade izrabljajo le nemškutarji, da vzamejo ugled in zaupanje vsem slovenskim zavodom na Sp. Štajerju brez razlike strank. Tako delajo gotovi neodgovorni lumpje okrog »Straže« za — napredek našega narodnega gospodarstva!

Za naše časopisje se da sedaj ob božičnih praznikih mnogo koristnega storiti. Naročite si sami za prihodnje leto »Slov. Narod« in pošljite v Celje uredništvu »Slov. Dnevn.« nedavno priloženo izpolnjeno izjavo. Agitirajte za ta list tudi med prijatelji in znanci — kajti čim več bo naročnikov iz Sp. Štajerja, tem lepši in popolnejši bo štajerski del istega. — A ne pozabite tudi na »Narodni List«, naše ljudsko glasilo in na »Südsteirische Volksstimme«, katera tako neusmiljeno biča naše gnilo nemškutarsko klikovstvo po mestih in trgih. Mislimo, da ni nikogar, ki bi ne bil prepričan o važnosti časopisja za napredek našega naroda in naše stranke na Sp. Štajerju. Časopisje opravi več ko najboljši shodi, več ko volilne zmage: kajti ono govori danzadnevom tisočem in tisočem in jih utrjuje v njihovem boju za svoje prepričanje in svoje ideje. Ako bi storil vsakdo kaj malega — osobito računimo na to, da se zgane naša inteligenca — bomo lahko imeli najlepše uspehe. — Ne prepuščajte vsega dela samo posameznikom!

Razmere na celjskem trgu so sedaj ob praznikih naravnost odurne. Kolikokrat smo že govorili, da bi bile potrebne klopi za prodajalke! Ali mislite, da to kaj izda? Mestni magistrat celjski ima dovolj denarja za napajanje vseh capinov, ki pridejo od bogvekod k nam izzivat in dražiti Slovence — za toliko potrebne klopi na trgu pa ni ne ene krone! Prodajalke, okoličanke, že itak prinesejo svoje mleko, smetano in druge stvari v tako nesnažnih posodah, da naravnost kriče po tržnem nadzorstvu — katerega seveda v Celju ni! Zakaj neki daje naš ljubi magistrat tiste krone graški preskuševalnici za živila, ako se isti nikoli ne zdi vredno in potrebno preiskati tega d. . . ., ki ga moramo mi meščani za drag denar kupiti in snesti ob božičnih praznikih! Draginja na našem trgu je naravnost grozna. Ubožnejša gospodinja ne more sploh ničesar kupiti! Mleko se je podražilo v praznike kar za 8 vin. — če sploh zasluži tista čorba, ki se prodaja na trgu kot mleko, to lepo ime! V smetani je polno moke in druge nesnage, tako da se človeku gabi, če se spomni na njo! Prikuh na trgu sploh skoro nič ni — Neverjetno, kako draginja imamo v našem razmeroma malem mestecu, ki leži v sredi najrodovitnejših krajev! Meso se je tudi podražilo, krompir je letos drag ko zafran — morali bomo letos jesti podgane in pa tisto blato, katerega je vsled nemarnosti celjske mestne uprave neprenehoma dovolj po celjskih »nemških« ulicah. Zakaj si magistrat ne upa stopiti na prste mesarjem, zakaj ne ukrepe kaj za boljši dovoz na

naš trg in za snažnost istotam? Slovenski in nemški someščani, vzdignimo se in zjedineni prisilimo naše bogate komandante na magistratu, da kaj store v naš prid! Od večne narodne hujskarije magistratnih klikovcev imamo samo škodo! — Celjski obrtnik.

Iz Celja. Tukaj se je ustanovil Klub slov. trg. pomočnikov? Vendar ne, da bi pal spanje pravičnega. Klub se je ustanovil le radi potrebnega družabnega življenja, kojega se zadnji čas med trgovskimi sotrudniki žal preveč pogreša. Pokazalo se je že pri vseh vršičih sejah, da je zavladalo za klub veliko zanimanje, ker se je seje udeležilo zmiraj 15—20 sotrudnikov, kar je za Celje že lepo število. Klub ima v svojem programu prirejati redne sobotne sestanke, zabav. večere, izlete v okolico ter veselice, kar je za narodno stvar v mestu in okolici velikega pomena. Ena tacih veselice se vrši dne 6. prosinca v restavraciji »Skalna klet«, kjer bo preskrbljeno vsestransko za dobro zabavo, pijačo in jedila in vrhutega svirala bode kakor slišimo priljubljena ciganska godba na lok. Skrbelo se bode tudi za to, da bo plesna dvorana nad vse lepo okrašana ter za ples bolj mična. Opozarjamo na ta zabavni večer slavno občinstvo iz mesta in okolice že danes in se naj torej vsak prijatelj neprisiljene zabave drži gesla: 6. prosinca vsi v »Skalno klet«!

Umrja je v Celju v najlepših mladih letih gđ. Minka Slaje. Bila je v slovenskih narodnih krogih zelo priljubljena, kar je najlepše pokazal večerajšnji pogreb. N. v m. p.!

Umrj je danes ob pol 7. uri zjutraj v Celju veletržec z železnino Julij Rakusch na zastrupljenju krvi. Pred nekaj dnevi so mu amputirali nogo pri gležnju in bojda so mu jo mislili amputirati še enkrat pri kolenu. Bolehal je na takozvani sladkorni bolezn in je bila operacija že sama na sebi sila nevarna stvar. Pokojnik je bil zaradi svoje darežljivosti in svojega ugleda jedna glavnih opor celjskega nemštva. Kot župan in politik se je posluževal proti nam Slovencem enakih sredstev kot vsi nemški Celjani; kot zasebnik in trgovec pa je bil poštenjak, katerega je spoštovalo vse.

v Mesto božičnih in novoletnih voščil je daroval za Ciril-Metodovo družbo g. I. Prekoršek v Celju 2 K.

v Moška podružnica Ciril-Metodove družbe v Celju obhaja te dni petindvajsetletnico svojega obstoja. Sklicuje radi tega slavnostno zborovanje, ki se vrši v sredo 28. tm. zvečer ob 8 uri v gostilniških prostorih Narodnega doma. Slavnostni govor govori g. Ivan Prekoršek. Po zborovanju koncertira celjska narodna godba. Vstopnine ni. Želeti je prav obilnega obiska, da se redki društveni praznik lepo proušlavi!

v Zadrudni poučni tečaj se vrši, kakor smo že javili, v dneh od 28. (inkl.) do 30. (inkl.) tm. v Narodnem domu v Celju. V dopoldnevih se vrše knjigovodstvene vaje, v popoldnevih pa predavanja. Opozarjamo s tem še enkrat na to prireditel!

v Ciril-Metodovi družbi daruje g. M. Štibler 5 K v odkup božičnih voščil.

v Na Silvestrov večer se vrši v celjskem narodnem domu v veliki dvorani običajna prireditev celjske Čitalnice. Na vzporedno je koncert celjske narodne godbe, petje, izredno šaljiva enodejanka »V civilu« in razne šaljive točke, o katerih bomo še poročali.

v Občinski urad Celjske okolice. O priliki volilnih shodov za minulo volitev v Celjski okolici se je tu in tam povdarjalo, da so uradni prostori v vsakem oziru nezadostni. Z ozirom na to naj služi sedaj vsem občanom na znanje, da so se občinski uradi razširili in da sedaj pač za dolgo dolgo let popolnoma zadostujejo. Vsi prostori so lično opravljeni, kar se za tako veliko občino tudi spodobi. Sprememba je bila res potrebna, ker dosedanjí prostori so bili skoraj neprimerni celo za kako hribovsko občino.

v Silvestrov večer v Sokolskem domu v Gaberjih. Telovadno društvo »Celjski Sokol« priredi na Silvestrov večer v dvorani Sokolskega doma svoj zabavni večer. Na sporedu je šaljiva gled. predstava, godba, srečolov z bogatimi dobitki, šaljiva pošta, ples ter še enkrat v starem letu velikanska bitka s korjandoli. Ker bode ta večer nudil vsem okoličanom mnogo zabave, Vas vse tiste koji se hočete v starem letu še enkrat dobro zabavati ter v veselju in godbi novo leto dočakati najuljudneje vabimo. »Odbor Celjskega Sokola«.

v »Südmarka« v Brežicah je obhajala te dni 21letnico svojega obstanka v Brežicah. Kakor poročajo nemški listi, je ista sedaj prva med krajevnimi skupinami na Slovenskem. Od 730 Nemcev (?) v Brežicah jih je pri »Südmarki« 153.

v Radi boleznj šel v smrt. V Žalcu se je te dni prerezal žile mesarski mojster A. Plaskan. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Vzrok smrti je bila neozdravljiva pljučna bolezen, radi katere je bil pred 6 meseci tudi v zdravilišču za tuberkulozne v Hörgasu.

Iz Št. Jurja ob J. ž. V nedeljo 18. t. m. je zborovala moška podružnica CMD v restavraciji g. M. Kinclove. K izvanrednostim omenjanju podavanje s skioptikom g. Černeja, kojemu so navzoči sledili z velikim zanimanjem. Žal, da je slabo vreme odvrnilo marsikoga. Tem večjo hvaležnost

so kazali navzoči ter izražali g. predavatelju glasno zahvalo. Načelnik g. Čulek pozdravi navzoče, spominjajoč se letošnjega družbinega jubileja in slavnosti v Ljubljani. Navdušuje k vztrajnemu in podvojenemu delu za narodno obrambo. Sovražniki, posebno domači, so postali s svojim nenarodnim postopanjem napram družbi naravnost skrajno nesramni. Kjer bi le mogli, škodovali bi ji radi s svojim podlim obrekovanjem. In to delajo krvni bratje na domačih tleh samo zato, ker bi bili radi povsod brezpogojni gospodarji. Sram jih bilo! Mi pa paralizujemo to škodovanje s tem, da delamo z vso vmo, z vsemi močmi za družbo, kar pokažimo osobito z veliko slavnostjo o priliki podružnične 25letnice v prih. letu. V znamenju požrtvovalnega dela naprej — do samoosvojitve! — Tajnik g. Kveder omenja v svojem poročilu lansko zborovanje, godovanje naših blagovestnikov, nabiranje za jubilejni dar, blagajnik g. Recelj pa letnih doneskov in stroškov 237.92 K. Razen narodnega blaga po trgovcih, je podružnica skrbela za razprodavanje plačilnih listkov, družbinih razglednic in nar. kolkov. Zadnji se dobivajo zmiraj v trgovini g. M. Kavčiča. Naš dobri znanec, pot. učitelj g. Prekoršek je bil tudi letos s svojim podavanjem velezanimiv. Omenja žilavost rodoljubnih podružničnih odborov, jubilejno leto, v katerem sta najvažnejša dva momenta: lastne narodne krvi žejna »cirilmetodarija« — in temu sledeča Karel Kotnikova velika požrtvovalnost. Napadi skritih in odkritih ovražnikov še nam niso mogli škodovati, našli so mogočen odpor v smotrnem delu — velikih žrtvah pravih rodoljubov — ki delajo neumorno in brezplačno za naše svetinje. Peter Rosegger s svojim namškonacionalnim in šovinističnim prispevkom nam odreka pravico do obstoja — do kulture, ponemčevalnice rastejo kakor gobe med nami. Združimo vse sile, da jih pravčasno odbijemo, da si ohranimo lastni napredek in narodno samostalnost. — Sledeči pristop je pokazal razen prejšnjih tudi obilico novih članov, ki so s tem pokazali, da so govornika dobro razumeli ter so mu tudi za vzpodbuj hvalježni. Ker je prejšnji odbor, ki že vodi podružnico mnogo let, novo izvolitev radi prevelike zaposlenosti tudi pri drugih nar. društvih odločno odklonil, izvoli se z vsklikom novi, g. Jože Podgoršek pa načelnikom. Isti predlaga v oigled dolgoletnega načelovanja in velikih zaslug za družbo in podružnico g. I. Čuleka častnim predsednikom — proseč ga njegovega zdatnega sodelovanja v prih. podružničnem jubilejnem etu — čemur so navzoči z velikim navdušenjem soglasno pritrdili. — Ko še se je omenjalo podružn. 25letnice, ki se naj vrši prihodnje poletje pri Cestnemu Jožeku s pomočjo vseh domačih in sosednih društev, zahvali načelnik navzoče na vztrajnem obsiku, gg. Černeja in Prekorška na krasnem podavanju in konča zborovanje. Temu sledeča prosta zabava s petjem, govori i. dr. je vrgla družbi še marsikatero kronico, posameznikom pa napolnila srce z navdušenjem za vse lepo in koristno. Dal Bog — da seme narodne prosvete pade zmiraj in povsod na plemenita tla!

v Narodna čitalnica v Ptuj priredi s sodelovanjem »Ptujkega sokola na Sv. treh kraljev dan t. j. 6. prosinca igrokaz »Revček Andrejček«. Uloge so v najboljših rokah. Ker je igra sama na sebi lepa, bode to ena najboljših prireditev v zimski sezoni. Slovenci iz Ptuja in okolice se zberejo ta večer vsi v Narodnem domu.

Na Štefanovo v Ruše, kjer priredi kmečko bralno društvo v prid ljudske knjižnice, ki se otvori o Novem letu, gledališko predstavo. K tej prireditvi se vsi prijatelji narodnih Ruš najprisrčneje vabijo. Začetek ob 6. uri zvečer v gostilniških prostorih g. Anton Novaka.

Iz Cvena. Na vprašanje »Narodnega Dnevnika«, kaj dela naša kmetijska šola, odgovarjamo, da je pred kakimi šestimi leti rajni g. Kukovec, takšni okrajni načelnik, povabil nas ter zastopnike naših sosednih občin v okrajno pisarno v Ljutomer ter nam rekel, da je sedaj vse potrebno storjeno in pripravljeno glede stavbe kmetijske šole na Cvenu, in nam razlagal, kako potrebno je, da se tudi kmet po zimi kaj koristnega in poučnega za svoj stan nauči. Obenem nas je vprašal, koliko bi prispevala ena ali druga občina oz. posestniki k šolski stavbi. Ko smo se o tem zjediniili, je rekel g. Kukovec: sedaj še samo treba to reč spraviti pri okrajnem odboru in zastopu skoz, da znamo, koliko bode tudi isti prispeval in potem se takoj začne s stavbo, ker drugo je itak že vse pripravljeno. No in mi smo živeli v nadi, da se bode v kratkem ustanovila šola, iz katere bomo zajemali mi in naši sinovi veliko koristnega. Pa žalibog je prišlo drugače. G. Kukovec nas je čez nekaj časa zopet poklical in nam naznanil, da obžaluje, da šole še tako hitro ne bomo imeli in da je vse njegovo dosedanje delo in trud zastonj, ker je neki gospod pri seji okrajnega zastopa stavil predlog, da se naj kmetijska šola dela pri Sv. Križu, ne pa na Cvenu, ker bi bila tam bolj v sredini okraja, in da so za ta predlog glasovali naši nemškutarski nasprotniki, katerim itak ni ljubo, da bi bila slovenska kmetijska šola bolizu Ljutomera, in nekteri Križovčanje; zato je njegov predlog glede prostora na Cvenu propadel. V tem smo se razšli. — Domu grede vprašam prijatelja, kako je to mogoče, da se je cela stvar, katera je že bila tako blizu svojega cilja, naenkrat tako zasukala. saj tukaj se vendar ne gre za prostor, pač pa za to, da dobimo na Murskem poiju slov. kmetijsko šolo? Tukaj

vmes je osebnost in politika, katere ti ne razumeš in je boljše, da pustiva celo reč pri miru, mi pravi prijatelj. Jaz sicer ne vem, če je to resnica ali ne, to pa je resnica, da mi šole, katero bi že lahko imeli, še sedaj nimamo in sploh ne vemo, če bomo jo kedaj imeli ali ne. Zato se naj dotičnik, katerega ta naša šola zanima, obrne na omenjenega gospoda, kateri je to celo stvar povzročil, da mu pojasni sedanje stanje, ker podirati je lahko, ali zidati težko. — Kmet.

Kmetijska zadruga na Cvenu sklicuje dne 26. dec. t. l. ob 2. uri pop. v svoje prostore **kmečki shod za ljutomerski okraj**. Na tem shodu se bo delovalo posebno na to, da se odpravi strankarstvo med našimi kmeti ter da se vsi zedinijo v složno delovanje po edino le kmečkem programu. Vabijo se k temu shodu vsi kmetovalci in njih prijatelji brez ozira na stan. Dnevni red: 1. Pozdrav, Fran Puconja. 2. Kmečko vprašanje in organizacija; Alojz Kardinar. 3. Strokovna izobrazba kmeta; T. Pušenjak.

Malanedelja. Na prošnjo tukajšnje kmetijske podružnice je priredil g. Škrlec iz Vičanec zadnjo nedeljo, t. j. dne 18. t. m. pri nas dve gospodarski zborovanji, ki ste bili z ozirom na dejstvo, da je to bilo razglašeno šele isto nedeljo po službi božji, dobro obiskani. Po maši je takoj najprvo govoril v šoli o napravi travnikov, oziroma kje vse in kako se dajo isti napravljati in o deteljni setvi po najnovejšem načinu. Navzočih je bilo okoli 100 kmetov. Popoldne se je vršilo zborovanje pri posestniku Košarju v Bodislavcih. Tukaj je razkazoval novi stroj, brzoparilnik »Alfa« za parjenje svinjske klaje, ki si ga je imenovani posestnik naročil in se je tokrat prvič poskusil. Skuhalo ozir. sparilo se je v njem vkljub precejšnji njegovi velikosti (drži 170 litrov) jako hitro, tem hitreje, ker je g. predavatelj vedel v tem času mnogo dobrega povedati in odgovarjati na razna stavljena mu vprašanja jasno in točno. Ker se je kazalo slabo vreme, je mnogo kmetov iz sosednih vasi ostalo doma. Vkljub temu je bilo tudi tukaj prisotnih nad 60 oseb. — Na obeh zborovanjih so kmetovalci izredno pazno sledili njegovim izvajanjem; njegova priprosta in domaća beseda in iz lastnih skušeni vzeti gospodarski nasveti so napravili na zborovalce najboljši utis ter se je izrazila splošna želja, da bi nas ta naš »sokmet« v kratkem zopet obiskal. In obljubil je, da pride dne 29. prosinca drugega leta zopet k nam. Takrat pa le vse na zborovanje!

v Tatvina v trgovini. Iz Ptuja se poroča 22. tm.: Trgovski pomočnik Janez Fritz iz Moškanje je bil v službi pri ptujskem trgovcu Jožefu Fanlandu. V četrtek opoldan so prišli na to, da je Fritz ukradel v trgovini več svilenih rut (robcev) ter jih skrivaj dajal svojim znanim ljudem. Popoldne so ga aretirali in so ga hoteli izročiti sodniji. Ko so ga gnali skozi Gosposko ulico, jim je ušel in zbežal po Meščanski ulici, a so ga vendar izsledili pri Sv. Marjeti in izročili zasluženim kazni.

v Iz obrtno-nadaljevalne šole v Brežicah. Deželna šolska oblast je odposlala kot zastopnika naučne uprave v šolski odbor obrtno nadaljevalne šole v Brežicah namestniškega koncipista, pridelnega okrajnemu glavarstvu v Brežicah dr. R. barona Steeba.

v Svarilo pred agenti z razpeli. Na Spod. Štajerskem ponujajo agenti neke dunajske tvrdke »pri Sv. Štefanu« razpela (krucifikse), ki pa so zelo slabo izdelana in k večjemu viedna 4 K. — Vsiljivi in zgovorni agentje zvabljajo po 9 do 16 K za razpela od lahkovernih ljudi. Razprodali so že čez 100 takih razpel.

Dobro si je zapomniti! Oskrbništvo deželne hiralnice v Vojniku pri Celju razpisuje mesto čuvaja v »Štajercu«, torej v najbolj umazanem in slovenskemu ljudstvu na Sp. Štajerskem, ki vzdržuje s svojim davčnim denarjem hiralnico v Vojniku, **sovražnem** listu. Lepa reč, da bi slovenski davkoplačevalci vzdrževali in podpirali šidmarkovskega in veleizdajniškega »Štajerca«. To stvar si zapomnite, slov. deželni poslanci! — Istotako inserira dež. stavnhi urad razpis oferta za novo kopališčno poslopje v Rog. Slatini tudi le v »Štajercu«. Ob svojem času pride vse prav!

Narodna zbirka (IV izkaz). Nadalje mo prejeli sledeče prispevke za narodno zbirko: Sv. Jurij ob Juž. žel. (gdč. Kavčičeve, odposlal uč. Kveder): 36.20 K; Žalec (pravnik J. Korent): 47.70 K; Muta (nadučitelj A. Hren): 16.10 K; Hrastnik (gdč. Lojzka Roš): 35.50 K; Zidanimost (gdč. Jeda in Željka Jakša): 47.80 K; Konjice (gdč. Anica Ogorevc): 22 K; Ljutomer (Cven) (gdč. M. Kocuvan): 13.80 kron. — Vsem nabirateljicam in nabirateljem prsna hvala! Obenem prosimo vse one, kateri nam še niso vposlali niti denarja niti praznih nabiralnih pol, naj to nemudoma store. »Klub napr. slov. akademikov« v Celju.

Iz Polzele. Pri nas se vrše 2. in 3. prosinca občn. volitve, za katere se skrbno pripravlja zopet naša tovarna. — Na Štefanovo bi bila lepa prilika, bodriti naše volilce. Podružnica je naprosila g. potov. uč. Prekorška, da izpregovori v to nekaj spodbudnih besed.

Iz Polzele. Veselica v prid slovenske božičnice se prične na Štefanovo ob 3. uri pop. in sicer se vrši ob vsakem vremenu. Vspored: A. Dva burki dvodejanki. C. Govor potov. učitelja CMD g. I. Prekorška. D. Koncert. Med igrama in med pomeznimi točkami koncerta, ki ga bodejo proizvajali c.gani z dvema ogrskima solistoma, poje novi polzelski oktet najnovejše slovenske skladbe.

Po končanem vspredu ples in raznovrstna prosta zabava do drugega jutra, ko nam bo že »janžovec« hladil razgreta grla. Do svidenja na Štefanovo!

Iz Polzele. V izkazu daril za našo božičnico je izostal pomotoma g. Cvenkl, nar. trgovec v Št. Petru v Sav. dol., ki je daroval 12 m lepega blaga. Hvala mu tem potom posebej.

Iz Polzele. Za našo veselico na Štefanovo, v prid prve slovenske božičnice na Polzeli smo razposlali litografirana vabila le na društva in gostilne. Osebnost se ni pošiljalo, naj torej nikdo ne zameri. Vreme hoče biti lepo, a naj bo kakršnokoli, Polzela je s sosednjimi kraji tako ugodno zvezana, da nas sosedji lahko tudi ob slabem vremenu posetijo. Ne gre se le za to, da preostane lepa vsota za prvo božičnico otrokom slovenske šole, nam gre za to, da pokažemo našim nemškutarjem, da nismo osamljeni, da stoji vsa dolina za nami, nam je vsak sosed pripravljen pomagati, nam gre tudi za to, da naši šulverajnovci zvedo, kako dobro pojmujejo zavedni Savinčani izgubo Polzele, kako energično so voljni zabraniti raznarodovanje v središču vse doline in da sleherni sosed razume jasno, kake namene imajo Nemci s pridobitvijo Polzele. Kaj stori pajek v tvojem stanovanju, če ga ne prepodiš, to namerava storiti sčasoma vsenemški »Schulverein« in »Südmarka« s Polzele, če se te zalege pravočasno ne odkrižamo. Ni še dolgo tega, ko se je izrazil ne k zaupnik »Südmark« in »Schulvereina«, da dajo Nemci 200.000 K za Polzele, »in če bo treba tudi pol milijona, saj dobimo 5 milijonov.« To je rekel javno na našem kolodvoru, omenil še vse druge kraje, za katere imajo Nemci že določene svote, a s Polzele hočejo kupiti sčasom spodnjo in potem zgornjo dolino, in to je sam priznal. Naj pa bo na tem že kar hoče, vendar je bolje, da smo v takem položaju pesimisti, kakor pa optimisti. — Treba nam je v naših ljudeh vzbuditi narodno zavest in to bomo storili tem lažje, če bo naše ljudstvo videlo, da je vsa dolina za nami in da nam sledi na naš klic po od pomoči. Pričakujemo torej na Štefanovo najobilnejše udeležbe od vsepovsod.

Razstava. V Gradcu (I. Gosposka ulica 28) se vrši sedaj razstava, ki bo gotovo vzbudila zanimanje v onih krogih, ki se zanimajo za umetniško šivanje. Namen razstave je, dejanski pokazati občinstvu, kako tehnično dovršena dela se dajo izvršiti s pomočjo »originalnega Singerjevega šivalnega stroja. Med izloženimi deli, ki so edino le s pomočjo imenovanega stroja izvršena, so nekatera pravcati umotvori šivalne tehnike. Ker se razstava te vrste ne bode zopet tako kmalu obnovila, je pač želeli, da jo sl. občinstvo, zlasti c. dame obiščejo. Vstopnina je prosta.

Druge slov. dežele.

v Iz naučnega ministrstva. Okrajni komisar pri kranjski deželni vladi dr. Viktor Vincencij Schwegel je imenovan za ministrskega tajnika v naučnem ministrstvu.

v Imenovanja pri pošti. Za poštne oficijale so imenovani poštni asistentje gg.: Josip Perich, Matosovich, Karel Umek, Oskar Toros, Josip Pelizon in Lucija Taverna za Trst; Karel Ussai, Anton Jamšek in Sikst Horvat za Gorico; Fran Čuš in Friderik Tomažič za Ljubljano in Martin Radej za Opatijo.

v Promocija. Danes je bil na dunajskem vsenčilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva g. Julij Polec.

v Nova pošta. S. 1. januarjem bo v Stražišču pri Kranju otvorena nova pošta.

v Za župnega upravitelja v Krškem je bil imenovan s 1. decembrom t. l. g. Alojzij Kurent, tamošnji kaplan in katehet.

Dnevna kronika.

v Obsojeni poslanci. Deželni poslanec Bartol, ki se je protivil sklicuje se na svoje poslaniško imuniteto pričati v neki kazenski zadevi v Uherškem Hradišču, je bil radi tega kaznovan z globo 100 kron.

v Novi novel. Avstro-ogrsko kovnica za denar bo l. 1911 izkovala: 1000 kosov zlatih 100 K, 100.000 zlatih 20 K, 200.000 kosov zlatih 10 K, 15.862.000 kosov po 20 vin, 25.000.000 kosov po 10 vinarjev, 10.000.000 kosov po dva vinarja in 41.168.000 kosov po en vinar. V celem torej novcev v vrednosti 5.872.000 kron.

v Prihodnji občni zbor avstro-ogrsko banke obeta biti zanimiv, kajti Čehi bodo, kakor na zadnjem občnem zboru, tako tudi zdaj zahtevali, da jih večina primerno upošteva. Število čeških akcijonarjev se je od zadnjega občnega zbora spet pomnožilo. Lani je bilo priglanih 1033 delničarjev, letos jih je 1063. Med temi je 359 čeških in 705 nemških in drugih. Lani je bilo čeških 343, nemških pa 609. Čehi bodo zahtevali v odboru minotitetno zastopstvo, ker jih je 33,74 odstotkov. Seveda bo treba, da češke delničarje pri njihovih zahtevah podpirajo češki in slovanski parlamentarci. Doslej se to ni godilo v taki meri, kako bi to bilo potrebno. To je videti iz tega, ker je baron Bienerth na privatno tozadevno vprašanje dejal, da mu o čeških zahtevah ni ničesar znanega.

Na Štefanovo popoldne domača zabava v Skalni kleti. Vstopnina prosta.

Po svetu.

v Glavno zborovanje češke napredne ljudske stranke na Moravskem. Dne 5. in 6. jan. 1911 se vrši v Brnu zborovanje češke napredne ljudske stranke na Moravskem. Na programu je med drugim tudi referat dr. Stranskega o politični situaciji v državnem zboru.

v Češki priziv proti volitvam v Poštorni. Kakor smo že poročali je češka opozicija v Poštorni vložila priziv proti volitvi župana in občinskega odbora. Tu priziv je glavarstvo zavrnilo. Proti temu odloku se je češka opozicija pritožila na ministerstvo notranjih zadev.

v Državnozborna dopolnilna volitve v Boki Kotorski. Vsled smrti državnega poslanca dr. Bjeladinovića prosti mandat Boke Kotorske pride 20. marca 1911 v dopolnilno volitev. Zagotovljena je izvolitev srbskega kandidata deželnega poslanca dr. Aleksandra Mitrovića.

v Pogreznjeni otoki. Ameriški listi poročajo, da se je vsled zadnjega potresa pogreznilo v morje več malih otokov na pacifiški obali San Salvadorja. Število mrtvih znaša 500.

v Saksonski kralj potuje. Kralj Friderik Avgust namerava februarja p. l. lovsko potovanje v Sudan. — Spremljal ga bo dunajski poslanik grof Rett.

v Justični minister — kaznenec. Prejšnji danski justični minister Alberti je bil radi velikanskih poneverjenj obsojen na 8 letno ječo. Pred dnevi so ga oddali kaznilnici.

v Zaroka srbskega prestolonaslednika. »Tribuna« poroča, da se srbski prestolonaslednik Aleksander zaroči z 21 letno hčerko velikega kneza Konstantina Konstantinovića, princezinjo Tatjano.

v Ogrsko gledališče na Reki. Novi guverner v Reki, grof Wickenburg, je predstavil te dni ogrskemu naučnemu ministru grofu Zichyju deputacijo reških Madžarov. Deputacija je prosila ministra za posredovanje, da se podeli madžarskemu gledališču, ki bi se najustanovilo v Reki, državna subvencija. Minister je obljubil izpolniti željo deputacije in madžarskih prebivalcev v Reki. Tamkaj živi po uradni statistiki kakih 5000 Madžarov ki dobijo torej madžarsko gledališče, medtem ko 20.000 Hrvatov že desetletja brezuspešno prosi hrvaške šole v Reki!

Naše slovenske gospodinjje zahtevajo povsod Kolinsko novo kavino primes ker je to najboljši in edini slovenski izdelek. 617 14

Najnovejša brzovajna in telefonična poročila.

ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Dunaj, 24. decembra. Glavno ravnateljstvo Južne železnice je izdalo sledeči komunik: Poštni vlak, ki odhaja iz Beljaka ob 6. uri 35 min. zjutraj je trčil vsled goste megle pred postajo v tovrni vlak št. 455. Od železniškega osebja so ranjeni 4 uslužbenci težko in 3 lahko, od potnikov poštnege vlaka pa so 1 gospod in 2 dami lahko ranjeni. Promet je bil v kratkem času zopet normalen. Ranjeni vlakovodja Kristjan Ling je že vsled svojih ran umrl.

London, 24. decembra. Danes zjutraj je trčil blizu Kirk-Stephena ekspresni vlak v dve lokomotive na progi. Stroj ekspresnega vlaka je skočil s tira, jedilni voz je pričel goreti. **Mnogo oseb je ranjenih in ubitih.**

Bordeaux, 24. decembra. Vsled goste megle je trčil v postaji Arbanats, na železnici Bordeaux-Cette brzovlak v osebnege. Ubit je eden vlakovodja in 2 vojaka; težko ranjenih je 40 vojakov. Peljali so se vsi na dopust. Na isti progi je nekaj poprej trčil tovorni vlak v drugega; nastale so neurednosti v prometu, ki so povzročile tudi to nesrečo.

UMOR V 20. OKRAJU NA DUNAJU.

Dunaj, 24. decembra. Preiskava je za sigurno dognala, da sta Weissovo umorila ločena žena nekoga krojača, Bartonekova in pa njen ljubček Czerny.

ŠE DVE NESREČI.

Valencia, 24. decembra. Neki francoski parnik je trčil na potu iz Alicanta v Oran v nekega španskega. Francoski parnik je dobil tako težke poškodbe, da je za nekaj minut utonil. Cela posadka, razun jednega mornarja, je utonila z njim.

Philippeville, 24. decembra. Pri skladanju 8 zabojev razstrelilnih snovi iz železničnega voza so iste eksplodirale. 11 oseb je težko ranjenih, dve pa ubiti.

Listnica uredništva: London X: Prejeli, pristrčno hvala in vesele praznike! Več pismeno L.

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

40

Črški spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

In ko je gospa Kondelikova prišla do tega »morda«, je uganila skoro popolnoma vzroke Pepičinega vedenja. Ženski razum je v gotovih okoliščinah pri vsaki ženi skoro isti, ženska logika gre po istih potih. Gospej Kondelikovi je bil ta zagonetni »morda« izhod, napravila je nekoliko korakov po dobljeni sledi in ta »morda« je prenehal biti »morda« in je dobil trdno podlago gotovosti. Tu je spremljala gospa Kondelikova v duhu svojo hčer od one nedelje, ko sta se tako mrzlo poslovili, postavila se je v njen duševni položaj, gledala je v sobo mlade domačije, kakor bi stala za oknom in naenkrat si je vstvarila v duhu pojav, ki je bil zelo podoben onemu, ki se je one nedelje ponoči po povratku iz Besede pri Vejvarovih resnično zgodil. Ni treba dvomiti, Pepica je ljubosumna na ono malo, ki se še ni pojavilo, in meni, da je njena mati za to odgovorna. In to ni gospe Kondelikovo samo mučilo, ampak jo je tudi zelo zbolelo. In še nekaj drugega. Dokler si je sama sebi očitala, dokler ni Pepica še ničesar vedela, bi bila napravila kakoršnokoli pokoro in prosila bi hčer odpuščanja. Kakor hitro pa se je vse obrnilo in je bila gospa Kondelikova prepričana, da gleda hči na njo z očitanjem v oči, se je trudila, da poišče vse vzroke zase, da ima pravico in da ni nikomur odgovorna. In vse to je bilo povod, da je mojster dobil nepričakovan odgovor, ko je po daljšem odmoru zopet spregovoril:

»Šel bi tja pogledat, kaj se vendar z njima godi!«

»No, stari, onadva imata ravno tako daleč k nam, kakor midva do njih. In dobro vesta, da se nismo od nedelje preselili...«

Gospa Kondelikova je rekla to ostro in malo trmasto. Toda ravno ta trma je pričala, da ji ne gre vse od srca. Ako bi se bila v tem hipu odprla vrata in bi bila vstopila Pepica, bi nič na svetu ne zadržalo gospe Kondelikove, da ne bi poskočila, prišla hčer za roko in zaklicala odkritosrčno po stari navadi: »Punca, punca, kje pa tičiš, da se tako dolgo nismo videli! Kaj sta pozabila, da imata stariše?« Zakaj kakor hitro bi se Pepica pojavila, takoj bi mati spoznala, da je ves njen sum prazen, da, še pomislila ne bi nanj.

Mojster Kondelik je medtem še vedno sedel in gledal vprašujoče soprogo. V tem njenem ostrem odgovoru nekaj tiči, to je gotovo. Toda kaj! Njegov mozek ni deloval tako natančno. Treba je bilo precej časa, da je prišel na kako misel. Toda mojster se je nečesa domislil, o čemur ni mogel dvomiti. Čudni odgovor gospe Beti mu je šele pojasnil, kako sumljivo je, da ne pride niti Pepica niti Vejvara. Čemu neki ne?

Hotel je povedati, kaj mu je prišlo sedaj na misel, toda pogoltnil je to. Morda bi se Beti neljubo dotaknilo. In rekel je samo:

»Samo da ne bi bil kdo bolan...«

»Potem bi pritekla sem Marjanica«, je odgovorila gospa Kondelikova.

»Res, potem bi ona prišla sem«, je pritrdil mojster. »In jutri je že nedelja.«

»Morda prideta jutri...«

To so bile poslednje besede gospe Kondelikove, zakaj mojster ni zinil več besedice. Igral se je nekaj časa s kosom tapete, potem pa jo je opustil, zvil, prevezal s trakom in odšel od doma. Sklenil je, da pojde k Vejvari. Toda ne na Vinograde, ampak v mestno hišo. Počaka ga ob šestih in ga naravnost povpraša. Zakaj šele po potu se je mojstru vse »posrebrilo«, kakor je imel navado reči. Ko je hodil, se je pretakala v njem bolj čilo kri in tudi mozek je bolj deloval. In tu se je mojstru zazdelo, da ve, zakaj ne pride več Vejvara k njim, in mora z njim odkrito govoriti. In ko se je še dalje časa sprehajal — medtem je že davno nastal večer — jo je mahnil k mestni hiši, čez cesto, da ne bi mu zet ušel.

»Le počakaj, ti nepridiprav«, je godrnjal šaljivo medpotoma, »jaz ti pokažem!«

Udarila je šesta ura in kmalu nato so začeli prihajati iz mestne hiše posamezni uradniki in so hiteli naprej, kakor bi se bali, da jih ne bi kak glas poklical nazaj in da jim ne bi naložil še kakšnega dela. Nasedli so se dovolj in sedaj so pospešili korak, da bi imeli pusto mestno hišo kar najprej in najdalje za seboj.

Mojster Kondelik se je sprehajal naokoli, strani od vhoda. Nekateri gospodje so ga poznali kot Vejvarovega tasta, lahko bi si mislili, da ga čaka tu s kako neljubo vestjo, kakor čakajo pred vrati zavodov in tovarnen žene na svoje potepajoče se može, zapuščene ljubice na nezveste ljubince, upniki na dolžnike. Tako čakanje pred vrati ima vedno kako sumljivo znamenje. Sprehajal se je torej mimo mestne hiše v velkem loku in je napenjal oči, da mu ne bi Vejvara ušel.

Ne, tu je! Stopil je z lahnim korakom iz mestne hiše, z nekakimi zavitki pod pazduho, ki jih je med potjo vedno popravljal, da ga ne bi ovirali in da ne bi ničesar izgubil. Napravil je približno petdeset korakov do Sirkove ulice, ko mu je prišel nasproti oče Kondelik, kakor da bi ga srečal.

»Moj Bog, oče!« je zaklical Vejvara presenečen. —

»Nazdarek, Vejvara«, je pozdravil mojster. — »Imel sem tu nekako pot, moral sem iti čez trg in prišlo mi je na misel, da vas morda srčam...«

Mojster je želel, da bi Vejvara smatral to samo za slučaj.

»In kam pa sedaj, Vejvara, kaj?« je vprašal mojster.

»Domov, oče«, je odgovoril Vejvara in je stisnil še tesneje zavitke, kakor da bi jih hotel skriti pred tastovimi očmi. Mojster Kondelik je sicer opazil, da Vejvara nekaj nese, toda videle so to samo njegove oči, premišljeval je čisto kaj drugega.

»Mhm, domov«, je rekel Kondelik. »Jaz grem tudi domov, to se razume, toda slednjič — — — kaj pa, da vas ni nič videt, Vejvara? Mami je že mislila, da sta oba umrla...«

Vejvara je bil v zadregi. Vstrašil se je tega vprašanja in vendar ga je pričakoval. Ni mogel vedeti, da bo pri prvem srečanju tako posvarjen.

»Dragi gospod — (ako Vejvara ni vedel ne kod ne kam, je vedno rekel tastu »dragi gospod« in ne oče) — mnogo dela, tuptam moramo delati še čez uro, no, in potem — potem je že pozno — in Pepici ni bilo nekako — — in ta mrz — — — saj prideva, sem si mislil, jutri — — —«

Mojster Kondelik je dobro čutil, da se Vejvara izgovarja. Drugikrat je bilo tudi mnogo dela in mrz je tudi bil, vendar sta bila pri njih kuhana in pečena.

Toda ni se izdal. Premišljal je le, kaj bi bil Vejvari rad povedal. Samo na kak način? Ali naj začne takoj na ulici? To ni preveč vdobno, bila je ura, ko so hiteli ljudje v vseh smereh po ulicah, vedno ju lahko slišijo kaka nepoklicana ušesa. Ne preostane nič drugega, kot da spravi Vejvaro kam s seboj.

»Da, da, delo«, je pritrjeval Vejvari. »Tudi nama bo kmalu prišlo. Kakor na manevrih sem, celo popoldne na nogah — gledam, kam bi sedel. Kaj pravite, na kozarec vina...?«

»Pepica čaka, oče«, se je poskusil Vejvara umakniti.

»Ona bo že še počakala!« je rekel mojster hitro. »Midva sva tudi čakala, celi teden, kaj naj vaju iščeva na cesti! Le pojdite — zavijeva tamle k Jelinku poleg Platejza, no, saj veste, tam smo že skupaj sedeli. Ima dobro vino — pa pridete domov pol ure pozneje. Ne smete postati tak suženj svoje žene! In če rečete: jaz sem bil z očetom, je cela stvar rešena.«

Niti čakal ni, ali je Vejvara zadovoljen ali ne, prijel ga je za ramo in je nameril korak čez Zeleni trg na Ogelni. Čez pet minut sta sedela v starodavni, prijazni Jelinkovi vinarni in mojstra je zelo veselilo, ker je bila popolnoma prazna in ker sta bila v njej sama. Sedaj mu lahko pove vse odkrito in od srca.

Gostilničar je postavil pred gosta dve steklenici in kozarca in se je vrnil v kuhinjo. Ni moglo biti lepše priložnosti. Da, toda začetek!

Mojster Kondelik se je k sreči spomnil, kaj ga bo ohrabilo. Napolnil je oba kozarca, dvignil svojega, trčil z Vejvaro in je vse izpil. Čakal je pet minut — in sedaj, sedaj se mu je razlilo vino po žilah.

»Slišite, Vejvara«, je naglo vzkliknil, »vi se grozno jezite name in me sovražite!«

Vejvara je ravno pil, toda vsled tastovega vzklika se je tako ustrašil, da je hitro odtegnil kozarec od ust in je razlil nekaj vina.

»Dragi gospod!« se mu je izvilo iz prsi. Dalje ni mogel govoriti.

»Zaradi tega, Vejvara, ker bova midva tudi imela rodbino«, je nadaljeval pogumno Kondelik. In neizrečeno dobro mu je delo, da je prišel do tega poguma.

»Dragi gospod — —!!« je ponovil Vejvara.

»Nič dragi gospod«, je pobil mojster vse, kar si je mislil, da meni Vejvara s tema besedama. »In to je vzrok, da nočeta priti k nam. Starega lisjaka ne bosta prevarila. Torej dobro, Vejvara, jezite se. Hoteli ste Pepico, dala sva jo vam, ker je mati tako želela — in jaz vas imam tudi rad, čeprav ste na magistratu. Priden fant ste. Toda, Vejvara, vi niste hoteli nobenega reverza, da ne bodeva imela rjodva več ročbine — Bog mi je priča, da s sem sam tega nadejal. In če imate kaj vesti, zakaj grenite materi življenje?«

»Ampak, dragi gospod«, se je branil Vejvara z glasom skoro žalostnim, »kako morete misliti, da bi jaz — Nasprotno, prigovarjal sem Pepici, da naj si ničesar iz tega ne dela, da je vse preskrbljeno zanjo, da sem hvaležen vam in mamici, da jo imam, in da — — —«

»Pepica?« je vprašal mojster Kondelik, kateremu se je naglo posvetilo. »Pepica?« Mojster Kondelik je uprl svoje oči na zeta, toda Vejvara je vzdržal ta pogled, s katerim ga je tast nadlegoval. »Pe—pi—caaa?« je zategnil gospod Kondelik tretjič.

Vejvara je spoznal, da se je zagovoril, da je povedal, česar ni smel in česar tudi ni hotel povedati.

»Ne, dragi gospod«, je navdušeno popravljal — »Pepica tudi ne. Samo govorila sva o tem — saj veste, kake muhe imajo navadno žene v takih okoliščinah, to je pravzaprav fiziološka stvar.«

Sedaj je Vejvara prijel mojstra za roko, stisnil mu jo odkritosrčno in je rekel proseče in prepričevalno:

»Dragi gospod, kako morete sumiti, da bi jaz samo za trenotek mogel pozabiti — saj ste Pepičin oče — in moj oče — midva vas imava tako rada — in mamico — in jaz se tako veselim tega — dragi gospod, odpodite take misli iz glave, za božjo voljo vas prosim...«

Mojster Kondelik je dobro čutil, da prihajajo te besede iz odkritega srca, brez vsakega hlinjenja. Da, zapazil je, kako postajajo Vejvarove oči solzne in moral mu je verjeti. Oddahnil se je pri nesebični sinovski izpovedbi Vejvarovi. Malo je manjkalo, da se niso tudi njemu oči zameglele. Da bi odvrnil tako mehkužno ginjenje, si je hitro nalil vina, zopet izpil do dna, obrisal si usta, sklonil se k Vejvari in ga je iskreno poljubil.

»Vejvara, ti si dober dečko!« je zaklical. »Sakramiš, ti si dober dečko! Ne jezi se. Jaz bi moral imeti takega sina! To bi potem naslikala. No, Bog daj! In sedaj ti povem, Vejvara, kaj sem sklenil.«

Redki trenotki so bili, ko je Kondelik Vejvaro tikal. Ni se mogel tega privaditi. Toda kadarkoli se je tako zgodilo, je to pomenilo, da govori najzaupljivejše. Tako je bilo tudi v tem trenutku. Vejvara ga je razumel in v prsih mu je nekako igralo, kadar je slišal tasta tako govoriti. Niti za onega »dečka« se ni zmenil. To se je glasilo tako jedrnato, očetovsko, iskreno.

Mojster je napolnil tretjič svoj kozarec, nallil tudi Vejvari, oba sta ga dvignila kakor na povelje, trčila sta in sedaj je tudi Vejvara izpraznil do dna.

»Povem ti sedaj, Vejvara, kaj sem sklenil. Ali se spominjaš, ko sem obljubil, da dobiš vedno tisočak, kadar bo potrkala pri vas štoklja na okno. No, ne zato, Vejvara, da bi si vzel za vzgled starega Valenštajna, ki je prišel na vojno s štiriindvajsetimi sinovi — kje pa naj to vzamem! Toda vedno ga boš dobil. Za tega malega nepridiprava, katerega čakata, je tisočak že v knjižici. Toda sedaj bomo imeli tudi pri nas krst, Vejvara, in povem ti, da tudi z a t o dobiš na roko tisočak in vselej, če bi se moda še kedaj podrl jez — toda bog me obvaruj tega, Vejvara — jaz sem že videl Abrahama! In jaz ne bom še dal rok navzkriž, nekaj bom še nanosil v panj — ona bajta na Vinogradih je čista — in mislim, da ne prideta ob njo s Pepico — presneta Pepica! — in sedaj mi povej: ali nimam jaz pravice kakor ti? Ali moreš gledati name skozi prste? Ali si moram naročiti rakev, ko sem omožil hčer? Vem, oni prekleti Golobček iz Smihova bi jo takoj naredil, toda jaz ne zlezem vanjo!«

To je bil krasen, dragocen trenotek Kondelikovega življenja, tele minute pri vinu z Vejvaro. Bilo mu je tako lahko, da bi vse odkril, da bi povedal, kaj je bilo v njem celi teden skrito, toda najbolj mu mu je delo prijetno, zato ker je verjel Vejvari in ker je bil prepričan, da ni veter vel od te strani. Konec skrbi.

Tudi Vejvara je bil vesel. Takoie mu je bil mojster najbolj všeč, takole ga je najraje poslušal. Toda ne zato, ker mu je obljubil oni nepričakovani tisočak.

Sedaj, ko je smatral celo stvar za končano, se je oče Kondelik nehote ozrl po zavitkih, katere je Vejvara oprezno položil poleg sebe, segel je ponje, otipaval jih in je vprašal:

»Kaj pa imaš tu?«

Vejvara je zardel.

Kondelik je otipaval dalje in naglo se mu je zazdelo, da čuti nekake znane stvari. Ničesar ni spregovoril, pretrgal je vrstico in odvil papir. V naročje se mu je prevrnil — lesen konjiček na deščici s kolesci.

»Kje pa si dobil to, Vejvara?« se je začudil mojster.

Vejvara ni odgovoril.

Mojster je posegel sedaj po drugem zavitku in je izvlekel iz papirja bobenček s paličicami. V tretjem je bila kratka otroška puška.

Kondelik se je ozrl na Vejvaro s pogledom, pod katerim se je tresel smeh. Razumel je. In rekel je resno in počasi:

»Tak ti imaš na to magistratni reverz?«

»Na kaj pa, oče?« je zašepetal Vejvara.

»Da bo to fant?«

»Upam, oče«, je odgovoril Vejvara.

»Kaj pa, če bo punca? Kaj bo delala s konjem, bobnom in puško — —?«

Vejvara ni odgovoril, samo gledal je nepremično na igrače, ki jih je mojster na mizi razložil.

Mojster Kondelik se ni mogel več zdržati in se je prav iz srca zasmejal. Počasi je zopet skladal igrače v papir, zavezal je in pri tem govoril:

»Tebi se mudi, Vejvara, samo da boste to tudi porabili. Toda za sedaj ti ni treba več nakupovati. Ako bo punca in pri nas fant, pa bova zamenjala. Ti mi daš konja, beben in puško, jaz ti pa kupim zato punčko in kuhinjo. Tu imaš, pa vse poberi.«

XXIII. Katinkin svet rodi sad.

Vejvara, v katerega naravi je bilo toliko potrpežljivosti, se ni dotaknil niti z besedico onega večernega izbruha Pepičinega. Ni hotel žene osramotiti, toda bal se je tudi, da ne bi prišlo do novega. Ko jo je odpeljal iz očetovske hiše, je menil, da gre z njim dete z dušico, meliko kakor vosek, v katero bo vtisnil šele on gotove obrise in vlival vanjo življenjske nazore, tu pa ga je naenkrat presenetilo, kako ostro in brezobzirno je povedala svoje mnenje v tako važni zadevi, kakor je bil sedanji položaj Kondelikove mamice. Kje se je to vzelo v tem bitju, ki je bilo do včerajšnjega dneva detinsko, o katerem je mislil, da je prosta vsake špekulacije.

In celi teden ni ničesar omenil o očetu in mami Kondelikovi, da bi dal ženi čas, da se pomiri. Ni je hotel siliti, da bi obiskala stariše, dokler ne dobi toliko duševnega ravnotežja, da ne bi mogla mamica Kondelikova slutiti, kaj je razburilo hčerino dušo. Spoznal je, da se takoj v začetku novega življenja nahaja pred ostrimi skalami, okoli katerih je treba jadrati kar najbolj oprezno, da ne bi kak močen sunek pustil sledov morda tudi v daljni bodočnosti. Za nič na svetu ni hotel dopustiti, da bi med materjo in hčerjo nastale kake neprijetnosti, ki bi skalile vse bodoče rodbinsko življenje, ki je tako zaupljivo in ljubezni polno, kakor si ga je naslikal. In mučil ga je strah, da ne bi v slučaju, ko bi ušla iz Pepičinih ust kaka neprevidna beseda, tašča sumila, da jo je morda on za to pregovoril. Taka goljufiva sumnja bi lahko zastrupila nenadoma prijateljsko zvezo obeh rodbin, ki ni bila do sedaj skaljena. In da ne bi bilo do tega prav daleč, so ga prepričale tastove besede, ki jih je spregovoril v Jelinkovi vrnari. Hvaležen je bil mojstru Kondeliku, da ga je tako naravnost napadel in mu dal priložnost, da se opraviči. Vsa zadeva pa ni bila tako grozna, kakor je o njej Vejvara po svoji tanki vesti premišljeval. Ta teden, v katerem se gospe nista videli, je zelo dobro učinkoval na duševno razpoloženje obeh. Gospa Kondelikova je bila vendarle preveč dobra in ljubeča mati, da se ji ne bi tožilo po hčeri, in Pepica tudi, ko je zaslišala svareče besede Vejvarove, jo je bilo skoro sram in vest ji je očitala. Glej, Vejvara, ki je bil nedavno rodbini popolnoma tuj človek, misli sedaj čisto drugače. Kako se je spozabila! Ali ji ne bo brala mati na očeh, kako je proti nji zagodrnjala? No, mislila bi lahko karkoli, toda izjaviti bi ne smela tega. Izmed vsega jo je najbolj jezilo, da je odkrila pred Vejvaro to svojo grdo stran. In mraz jo je stresel, ko je pomislila, da bi lahko imele te njene neprevidne besede hladen učinek na ta mladi zakon. Vejvara niti slutiti ni, kolikokrat je Pepica v tem tednu jokala, ko je bil odšel v pisarno.

No, prvo srečanje obeh gospa po tem teden-skem odmoru je bilo popolnoma povoljno. Obe sta imeli v očeh lahek pajčolan zadrege, toda ko sta se objeli in poljubili in ko je gospa Kondelikova pritiskala Pepico tako močno na svoja prsa, da sta se zadnji odpela dva ali trije majhni gumbi oprsnika, je odpadel tudi oni čar zadrege in stali sta si tu nasproti kot mati in hči.

Samo mojster Kondelik se ni mogel premagati, da ne bi zaklical z glasom, ki bi moral zveneti zelo zbadajoče, ki pa je spravil vse v smeh:

»Presneta žaba! Misli, če ima tu svojega Vejvaro, da ne potrebuje več matere in očeta. No, le počakaj, ti boš naju še sita!«

»Molči, molči, stari«, je rekla gospa Kondelikova, kakor da bi hotela nekaj udobrovoljiti, »sedaj je dobila in še dobi druge skrbi — midva se morava pomakniti malo v ozadje, kaj ne, punca?«

Pepica je hvaležno pogledala mater, ki ji je podala roko, da bi jo iz nečesa potegnila, toda zardela je pri tem. Ali je ni mamica skozinskoz prešturirala? Čutila je tudi na sebi Vejvarov pogled, toda za nič na svetu se ne bi ozrla sedaj na stoproga.

Gospa Kondelikova je prekrižala roke, zdihnila je globoko, morda še bolj odkrito, kakor je sama mislila, in je odpodila pogled kakor v kote. Pepica je to dobro razumela. To je pomenilo čisto gotovo: »Saj pri nas to tudi nastane.« V tem trenutku se ji je mamica smilila in v duhu jo je prosila odpuščanja.

V tem trenutku je prešla vsa nejevolja, ki se je zbrala med tednom pri materi in hčeri. Bilo jima je ravno tako, kakor dvema prijateljem, ki sta se za ničvredno stvar skregala in ki jih je slučaj zopet združil. Nenadno združenje napravi oba tako mehka in mirna, da bi rada izbrisala tudi najmanjše sledove z obraza in jih s pozabljenjem pokrila. Pepica, ki je poslušala naglo ginjenje svoje notranjosti, je prišla materino roko in jo poljubila. Gospa Kondelikova ji je isto iskreno stisnila, kar je govorilo več nego vse besede. No, seveda, kar je moralo se nastati, je ostalo popolnoma neizpremenjeno. Še misel pa so zatrla v tem trenutku vse druge.

To nedeljo ni bilo treba, da bi obe gospe bežali druga pred drugo, da bi hrepeneli po tuji in zelo živahni okolici kakor pred enim tednom. — Obe rodbini sta šli samo na kratek sprehod in zvečer so bili vsi skupaj pri Kondelikovih. In ko sta po deseti uri Vejvarova odhajala, je poljubila gospa Kondelikova Pepico in ji rekla:

»Vem, dete, med tednom ti je to nerodno, sedaj imaš mnogo dela — saj ga imam jaz tudi — toda v nedeljo naju ne smeta pustiti sama. Pridi zopet!«

»Prideva, mamica«, je rekla Pepica zadovoljna, da so nadaljni obiski ustanovljeni tako čisto na daljše roke. In zašepetala je, da jo je slišala samo mati:

»Jaz moram sedaj vedno šivati.«

»Verujem, punca«, je odgovorila mati, kakor bi hotela zopet reči: saj jaz tudi.

Danes se ni Pepica jokala po poti, vedno je

kaj pravila. Vejvara je razumel: to je plačilo za prejšnjo nedeljo.

Čez eno uro pozneje, ko je mladi par legel, malo še bral, in ko je slednjič Vejvara ugasnil luč, se je nekaj privilo k njemu, dve roki sta ga objeli in na ustnicah mu je počival vroč, iskren poljub.

»Hvala ti, Fran —« se je izvilo šepetaje iz Pepičinih ust in zvenelo je to tako sladko in pristrčno.

»Zakaj pa, dušica?« se je začudil Vejvara v ženinem objetu.

»Ker me nisi pri naših zatožil...«

»Ampak, Pepica!« je zaklical Vejvara. »Kaj ti ne pride na misel, ti si — — —«

Ni mogel dokončati. Pepičini poljubi so se vsipali nanj, na usta, na lica, na oči, na čelo, da tudi na nos — saj vemo, da je bila tema — in Pepica je pri tem šepetala:

»Fran, dragi Fran! Kaj ne, ti se veseliš!«

Toda Vejvara ni mogel niti pritrditi, zakaj dušil se je pod poslednjim, dolgim poljubom.

Zima je potekala, dnevi so postajali daljši, nad Prago je zavel tupa tam toplejši veter, ki je zbrisal poslednje sledove snega tudi v najtemnejših kotih, ostale ledene sveče so jokale kakor zapuščene sirote in so lednjič padle od streh in se razile v redkem blatu. Pohodili so jih, stopile so se, skratka, kopnelo je. Moč zime je bila zlomljena, drevesa in grmi na Karlovem namestju so začeli brsteti, iz odprtih oken so se kadile zaprte zimske sopare, po Pragi so začeli hoditi lajnarji, kolodvorih, nerodna pot v vozovih, nekolikodnevratih.

V tem času je gospa Kondelikova težko hodila in kadar je šla s soprogom na sprehod in se ga je prišla pod pazduho, se je zdela mojstru, kakor da mu primanjkuje moči; toda tu se ni motil, gospa je sedaj res na njem visela. In v tem času je dozorevalo v gospej Kondelikovi tudi seme, katerega je zasejala tačas pozimi teta Katinka. Od jutra do večer so hitele njene misli nekam daleč, v neznane, negotove, nevidne kraje. Samo iz Prage, iz Prage! Kam? sama ni vedela.

Pripomniti je treba, da ji te misli o begu niso delale nobenega veselja, posebno v začetku ne, dokler se jih ni sama privadila. V Pragi se je narodila, zrastle, in se starala; deželo je poznala le par kilometrov okoli Prage. Do sedaj si je predstavljala deželo tako-le: zabaven vlak, gnječe na koodvorih, nerodna pot v vozovih, nekolikodnevno prebivanje na kakem nabitem vrtu »poletne restavracije«, na visokih, nepremičnih klopeh, kričeci koncerti, šušmarske kapele, kak krajec kruha s surovim maslom in vrček starega, neukusnega piva. Nad vsem tem se včasih stemni, naglo začno padati debele kaplje, gospe in gospodične brez dežnikov začno vpiti, obleka se dene do ramen, čez glavo, čez klobuke, potem nastane beg v belih spodnjih krilih do postaje brez rešilne strehe in zmešani povratek v soparno Prago.

Tako je bilo na kmetih po dosedanjih skušnjah gospe Kondelikove. Toda sedaj se je šlo za nekaj drugačen kraj, bolj oddaljen, popolnoma neznan, o kakoršnjem je slišala gospa Kondelikova tupa tam od drugih gospa ali pa je čitala o njem v časopisih. Ali je bil ta kraj na jugu ali na severu, na vzhodu ali na zahodu, o tem ni gospa Kondelikova premišljala. Toda samo ven, ven!

In postalo ji je zopet tesno, ko je pomislila, da mora oditi iz teh sob, kjer je živela leta in leta odmerjeno, pošteno življenje. Kako se naj poslovi od vsega tega? Niti vedela ni natančno, kako se to uresniči. Ali more pustiti to omaro za obleko in škrinj za perilo? Kaka bo potem kredenca, ko nje ne bo tu? Na kaki postelji bo spala tam na kmetih? Ali naj vzame seboj šivalno mizico?

(Dalje sledi.)

Po svetu.

Ex-kralj Manuel še ni izgubil upanja. London-ski listi poročajo, da portugalski ex-kralj Manuel še vedno upa, da bo še enkrat poklican nazaj na portugalski prestol. Zato se hoče za to svojo bodočo nalogo po najboljših močeh pripraviti. V januarju začne študirati na univerzi v Oxfortu. Študiral bo dve leti, potem pa namerava prepotovati svet, da se tako kot vladar o vsemu pouči.

Obsojeni veleizdajalec. Iz Prage se poroča: Inženir Borek, ki je bil v Pulju aretiran radi veleizdaje, je sedaj od praškega garnizijskega sodišča obsojen radi veleizdaje na 6 let težke ječe.

Aleksander Girardi, znani dunajski igralec, je dobil viteški križec Franc Jožefovega reda.

Železniški štrajk na Francoskem definitivno končan. Sedaj je definitivno končan zadnji železničarski štrajk na Francoskem s tem, da je bilo v službo sprejeto še zadnjih 506 zaradi štrajka iz službe odslovljenih železničarjev.

Nemiri v Mehiki. Da obstoji v Mehiki resno revolucijsko gibanje, se ne taji več niti v mehikanskih vladnih krogih. General Naval je pri Padernalesu s svojimi vojniki obkrojen. Po oficijel-

nem poročilu znaša število ustašev 2000 mož. — Vladne čete trpijo na pomanjkanju živeža in municije.

V Prine Maks Saksonski in Vatikan. V Vatikan je došel predvčeraj dokument od princa Maksa Saksonskega profesorja bogoslovja v Freiburgu v Švici, da se je popolnoma in brezpogojno podvrgel papežu. Vatikan javlja svetu s triumfom: Laudabiliter se subjecit.

V Adresa avstrijskega episkopata na papeža. Avstrijski episkopat je poslal papežu addresso, katero je podpisal v imenu episkopata dunajski nadškof kardinal Gruscha. V adresi slavijo škofje papeža radi njegovih odredb proti modernizmu in slovesno protestirajo proti govoru dr. Nathana v Rimu in izražajo upanje, da se papežu zagotovi ona neodvisnost, ki odgovarja njegovi božji službi.

V Modernistovska prisega. Med nemškimi teologi v Berlinu jih je mnogo, ki se upirajo položiti prisego proti modernizmu, večinoma profesorji bogoslovja in priznani teologi, n. pr. dekan dr. Knöpfler, dr. Gittl, dr. Walter, dr. Göttberger; dvorni kaplan in profesor na nekem dvornem zavodu dr. Heldwein je prosil za odpust iz dobre službe. Tudi v provinci se nahaja mnogo duhovnikov, ki nočejo položiti prisega.

V Volilna reforma v Italiji. Ministerski svet je sklenil predložiti zbornici zakonsko osnovo volilne reforme, vsled katere se poviša število upravičenih volilcev za poldrugi milijon in se vpelje volilna dolžnost.

Pojasnilo.

Z ozirom na notico v c. »Narodnem Dnevniku« z dne 21. t. m. pod naslovom »Aretiran vlomilec«, izjavljam, da nisem z dotičnikom popolnoma nič identičen. **Fran Kolednik,** trgovski sotrudnik v Ormožu (Štaj.) 669 1

Zanesljiv, vesten in izurjen

zidarski polir

ki bi bil ali oženjen ali prost, zmožen nemščine in slovenščine v pisavi in besedi, se sprejme z januarjem 1911 v službo v nekem štajerskem provinčnem mestu. — Ponudbe z zahtevkom plače se prosijo pod »Štajersko« Anončni biro Eavard Braun, Dunaj I. Rotenturmstr. 9. 668 61

Prilika!

664 6-3

Prilika!

Nakup za božič in novo leto.

Največja izbira čevljev za gospode, dame in otroke, dalje gamaš, galoš, čevljev za turiste, za telovadbe in rokavice. — Kdor kupi blaga za 10 K, dobi par rokavic zastoj. — Odličnim spoštovanjem **Štefan Strašek,** Celje, Kovaška ulica 3.

Proda se

pod ugodnimi pogoji rodovitno **posestvo z mlinom in žago,** ležeče ob južni železnici. Močna in trajna vodna sila omogoči potom turbine napravo električne centrale za trg in okolico. Že mlin in žaga sama nudi gotov krh. Natančnejše informacije daje **Robert Kunze, Št. Jur ob južni železnici.** 293 42

428 52-23

Suhe gobe, žito, fižol, laneno seme, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc, Celje

„Narodni dom“ in Graška cesta.

Istotam se dobi vse špeci-rijsko blago, kakor žito in deželni pridelki, najcenejše, n. d. belo in drobno. — Premog v celih vozovih, debel K 210, droben K 140 100 kg na dom postavljen v Celju. — Drugam po dogovoru —

Predivo in solnate vreče se kupijo v vsaki množini.

Mihael Dobravc
slikar in pleskar v Celju
Gosposka ulica št. 5

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor cerkvena, sobna in dekoracijska slikarija itd. — Prevzame vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela po najnižjih cenah. —4

Novosti

v suknenem in manufakturnem blagu

priporoča v največji izberi

Karol Vanič, Celje
„Narodni dom“.

Najizvrstnejše
in najboljše **tamburice**

izdeluje in razpošilja

Prva sisačka tvornica
tambura

J. Stjepušin
Sisek, Hrvaško.

Odlikovan na pariški razstavi leta 1900 in milenijski razstavi leta 1896. Razen tamburice in skladb za tamburice ima v zalogi razna glasbila, kakor: gosli, citre, mandoline, harmonike

okarine, gitare itd., za katera pošlje poseben cenik s slikami. — Velik in ilustriran cenik se pošlje vsakemu franko in zastoj.

V isti tvornici izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod naslovom „Tamburica“, ki donša pouk ter krasne tamburaške skladbe in stane za celo leto samo 8 kron. 610 6-6

Oblastveno dovoljena razprodaja.

Ivan Berna
Celje, Gosposka ulica št. 6

svojo bogato zalogo obuval za pomladansko, letno in zimsko sezijo. — Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev, lastnega in tujega izdelka. Gumi za pete, vrvice, zaponke itd. vedno v največji izberi. — Priporoča tudi specialistom prave gorske in lovske čevlje. Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila,

Postrežba točna, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju. 12-12

Zavrnite

božična darila ako niso iz **narodne veletrgovine**

R. Stermecki v Celju

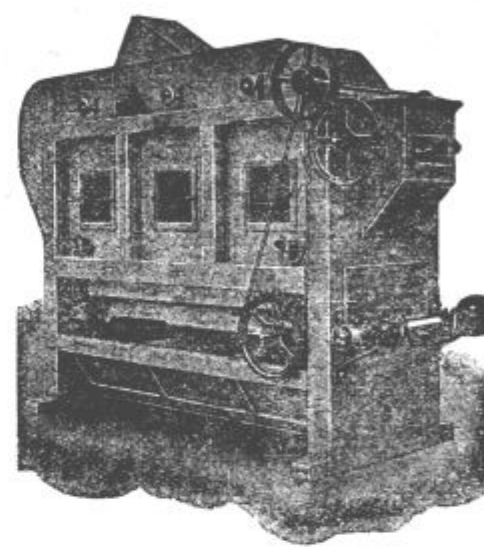
ker edino tam je izbira in dobra kakovost. Kdor ne ve kaj darovati, naj si ogleda izložbe in zalogo.

Darujte za nar. sklad!

IOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.

Za zabavo služi 660-2

kegljišče, po zimi zakurjeno.

Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lastnik: **Ivan Millionig.**

249 38-37

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzete vse steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo! Na drobno!

Velikanska izbira božičnih in novoletnih daril.

Prica & Kramar

511 35-33

Celje.

Edina narodna trgovina galanterijskega, norimberskega in modnega blaga.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja in domačega **konjaka.**

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega
2 K. boljšega 2 K 40 h; prima pol-
belega 2 K 80 h; belega 4 K;
belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg
velešnega, snežnobelega, pulje-
nega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha,
sivega 6 K; 7 K; belega, finega
10 K, najfinjši prsi puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg.
dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nan-
kinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavni-
koma, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim,
sivim, jako stanovitnim puhastim postelnim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice
200 cm dolge, 70 cm široke K 13—, 14 70, 17 80 in
21—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 50, 5 20,
5 70; podpernica iz močnega rižastega gradina. Razpošiljanje
po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj
ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. —
Cenovnik zastoj in franko. 456 50-21

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Šumava, Češko.

IV. Jax & sin, Ljubljana

336 52-31

Dunajska cesta šte. 17

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Poštno-hran. rač. št. 848.428.
1128 zadružnikov.
Vplačani deleži K 21.024—.

Ustanovno leto 1881.

Telefon št. 2.

Rez. zaklad nad K 100.000—.
Denarni promet v letu 1909
K 4.020.030-96.

„SARVINSKA POSOJILNICA V ŽALCU“

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

Hranilne vloge obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ z letnim pripisovanjem k glavnici, položbe v tekočem računu pa po dogovoru, od dne od dne s polletnim kapitalizovanjem. **Rentni davek** plačuje posojilnica sama. **Hranilne knjižice** drugih zavodov sprejema kot gotovino. **Posojila** daje na hipoteke, hipotek rne cesije, vrednostne listine, dragocene stvari, na blago, ki ni po-
kvari podvrženo in na poroke; dovoljuje odprti kredit v tekočem računu in eskomptuje trgovske menice. Obrestna mera je **5 do 6%**. Preskrbuje ceno inkaso nakaznic, menic in v tekočem računu poslovanje s čeki. — Postrežba v vsakem oziru kulantna in točna. Poštnohranilne položnice in lastni čeki na razpolago. **Posluje vsak dan**; posebni uradni dan za stranke pa je izvemši praznike vsak **ponedeljek in petek**.

293 26-18

Edino narodno kamnoseško podjetje v

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzojavi: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnimi
obratom.

izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnice, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
cementa.

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
karnov itd.

Brušenje, poliranje in
struganje kamena s troji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobni spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Na prava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
(rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s šamotnimi ali
cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,

lastnik parne žage na Lavi pri Celju

prevzame vsakovrstna

61 50-49

stavbena zlasti tesarska dela.

Ne pozabite

si ogledati pri:

Ivanu Ravnikar, Celje

popolnoma svežo zalogo rozin, cveb, grozdčev, pignol, datelnov, marelic, bosanskih sliv, mandelnov, pistacij, lešnikov, orehov, orančni cedri, pe-civa za čaj, zdravilnega konjaka, ruma, slivovke, kranjskega brinjevca, vseh vrst likerjev, čaja ter južnega sadja in delikates. Božični okrasni.

471 52-20

Sprejemem pridnega **učenca.**

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Poštni hran. račun št. 54.866.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

54

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagatelj. — Dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

pet od sto (5%)

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/2% ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 363.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 4500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 8.550 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 4.450 K, hranilnico ustanovitve okrajem izplačalo pa se je 26.300 K za dobrotelne namene, skupno tedaj nad 83.800 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

43 52—50

POSOJILNICA v CELJU

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadruženikov, kateri imajo vsega nad 72.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uradije vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštni hranilnice ček. št. 9579

V lastni hiši
„Narodni dom“

Telefon števil. 22

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruga ter jih obrestuje po 4 1/2%. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagatelj. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

Nad 332.000 kron rezervn. zaklada

13 52 51